

Divoká Milada

koncepční vize
Zoologického parku

05/2025

Divoká Milada

akce

Divoká Milada
koncepční vize Zoologického parku

zadavatel a autor konceptu

Ilona Pšenková, Petra Padáliková, Miloslav Jirků
Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p.o.
Drážďanská 454/23, 400 07 Ústí nad Labem
IČO 00081582
zoo@zoousti.cz

zpracovatel

Jindřich Ráftl, Jan Tůma
JinJan s.r.o.
Štefánikova 229/5, 150 00 Praha 5
IČO 05686466
info@jin-jan.cz

spolupráce

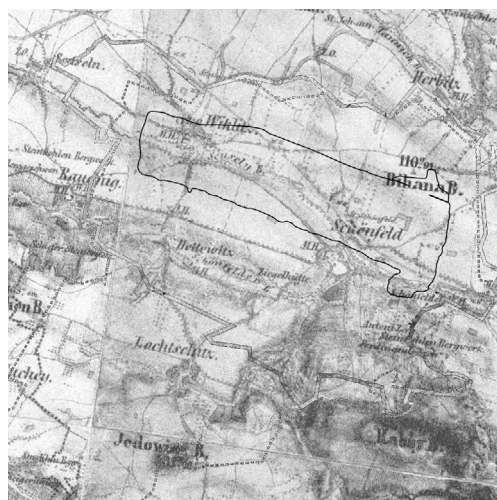
Sofya Issakova, Vojtěch Polesný, Lucie Zouharová

Koncepční vize hledá vhodné krajinářské řešení oblasti v návaznosti na jezero Milada. Návrh vytváří podmínky pro přírodě blízkou a dlouhodobě udržitelnou péči o postindustriální, technicky rekultivovanou krajinu, která spočívá v obnovení a urychlení přírodních procesů činností velkých kopytníků.

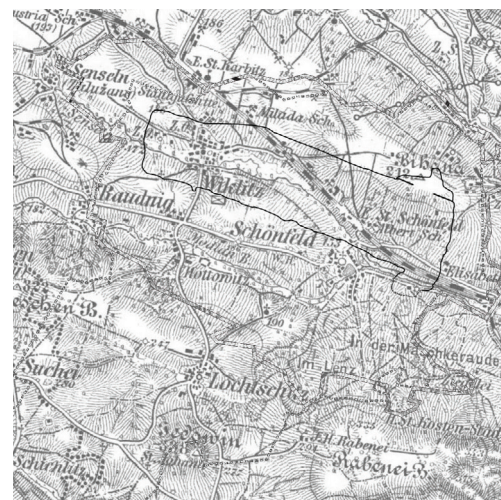
lokalita základní údaje

anotace

Krajina Milady prošla bouřlivým vývojem od pestré kulturní krajiny 19. století přes měsíční krajinu povrchového hnědouhelného dolu ve druhé polovině 20. století, až po současnou podobu nové krajiny, která je výsledkem technické rekultivace po ukončení těžby v roce 1997. Jezero s jeho okolím bylo veřejnosti zpřístupněno v roce 2015. Postindustriální krajiny jsou krajinami novými, vytvořenými člověkem. Jde o krajiny nesčetných příležitostí jak z hlediska dalšího využití, tak z hlediska ochrany přírody. V rámci severočeských posttěžebních oblastí byly vyčerpány možnosti technické rekultivace, v případě Milady již dokončené. Podobně vyčerpány jsou způsoby jejich následného využití zahrnující rekreaci vázanou na jezera, autodromy, hipodromy, offroadové dráhy, či spíše druhořadé využití zemědělské a lesnické. Existují přitom i jiné než výše naznačené možnosti využití prostor bývalých povrchových dolů, které mohou sloučit rekreační a komerční využití a zároveň mohou vést ke vzniku harmonické, přírodně hodnotné pestré krajiny, obnovení jejich ekosystémových funkcí a návratu biodiverzity.



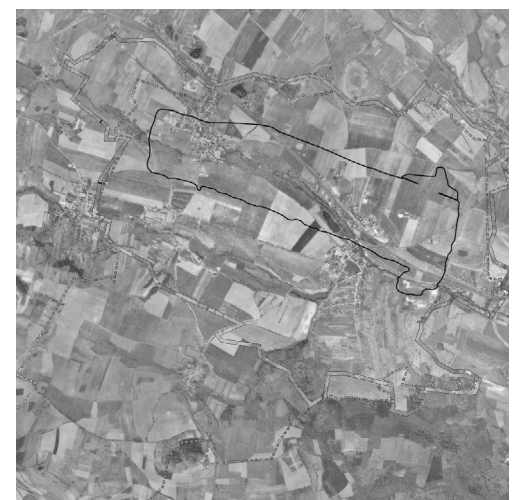
1850
II. vojenské mapování



1880
III. vojenské mapování



1950
státní mapa



1950
ortofotomapa



2001
ortofotomapa



2003
ortofotomapa



2006
ortofotomapa



2016
ortofotomapa

lokalita vymezení hranic



hranice území
řešené



hranice území
hranice dílčích ploch



A plocha
český pravěk



B plocha
obří Asie



C plocha
přírodní rezervace Zalužany



D plocha
malebné Česko



D.1 plocha
český pravěk pro každého





D

MALEBNÉ ČESKO

A

ČESKÝ PRAVĚK

B

OBŘÍ ASIE

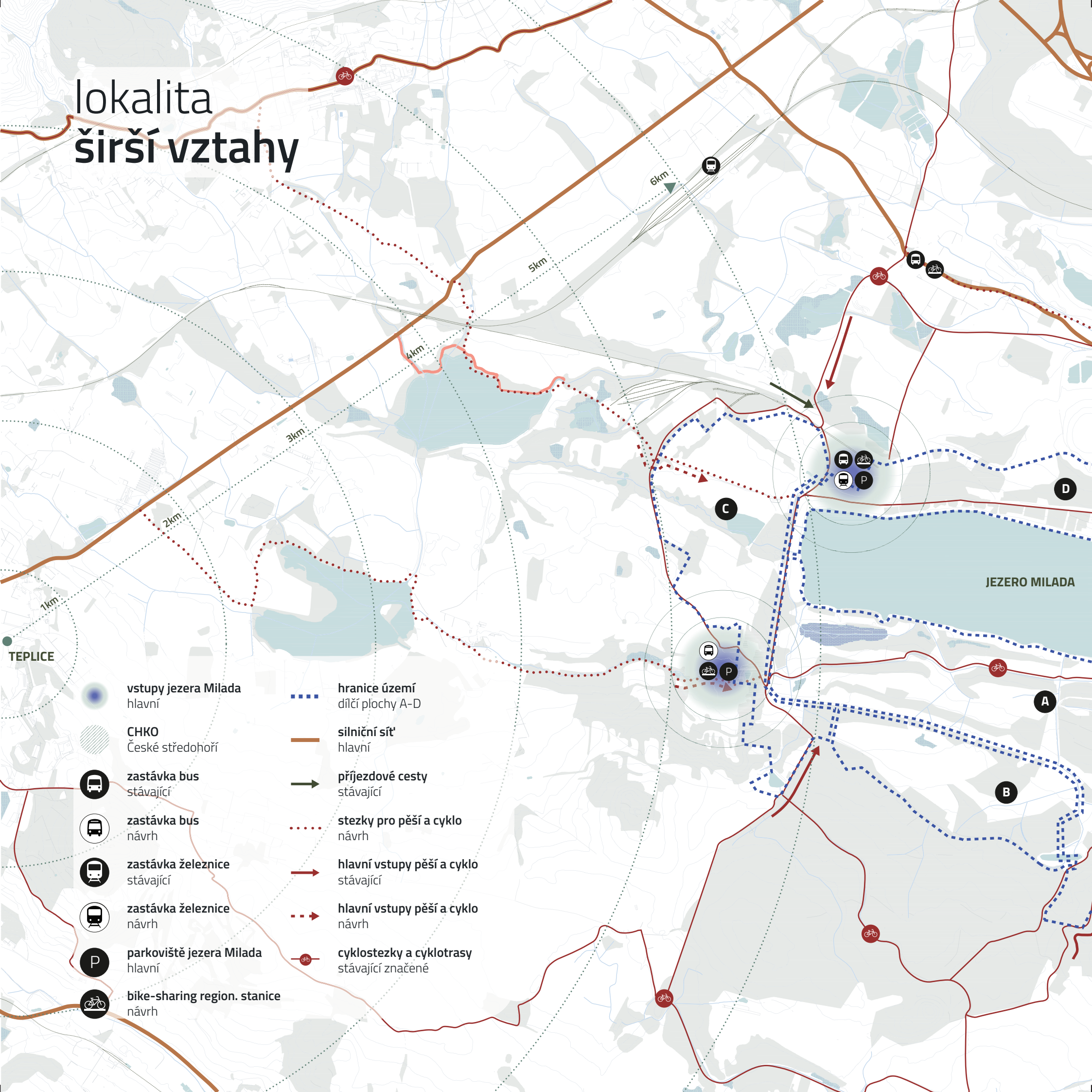
D.1

ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m

lokalita širší vztahy



TEPLICE

JEZERO MILADA

C

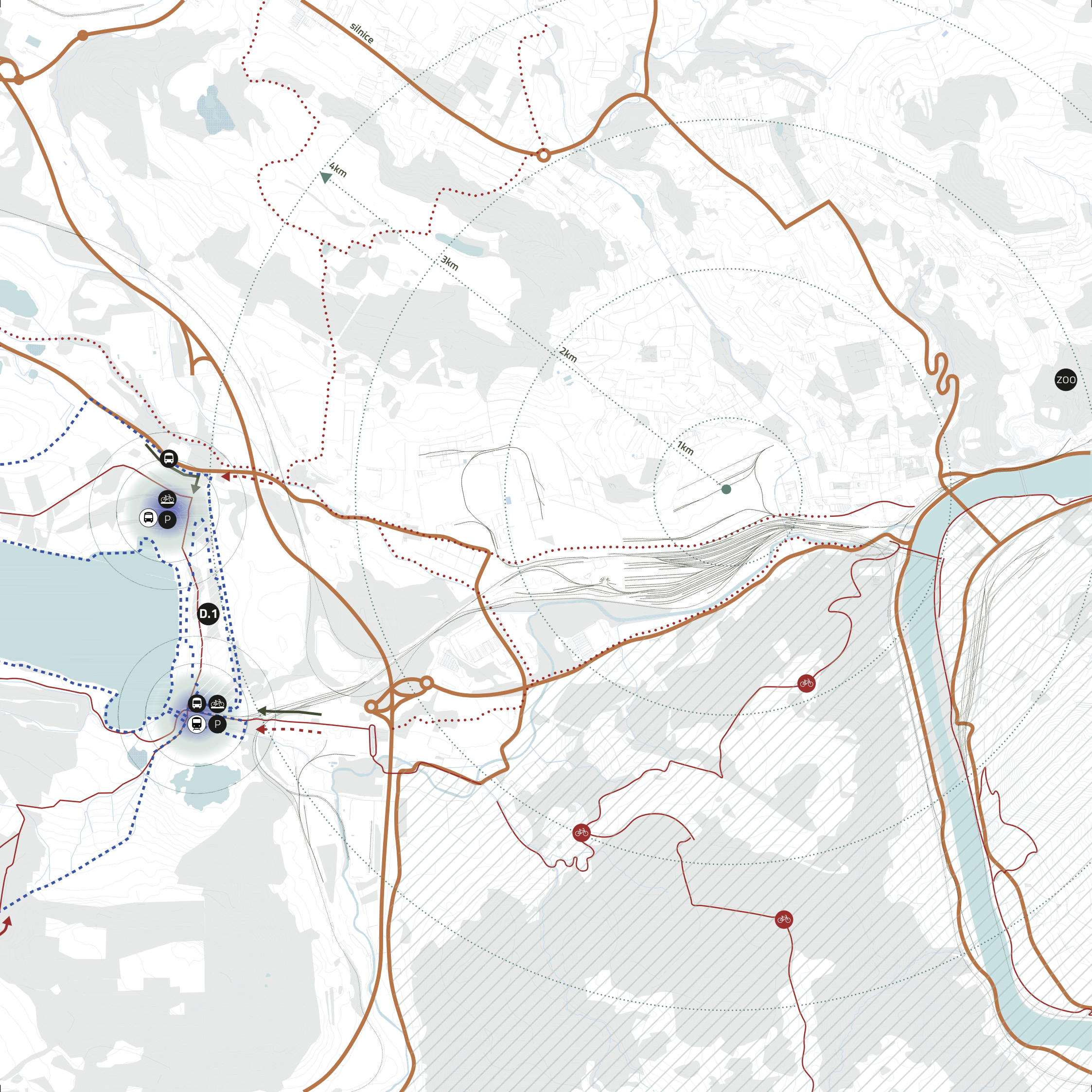
D

A
























B

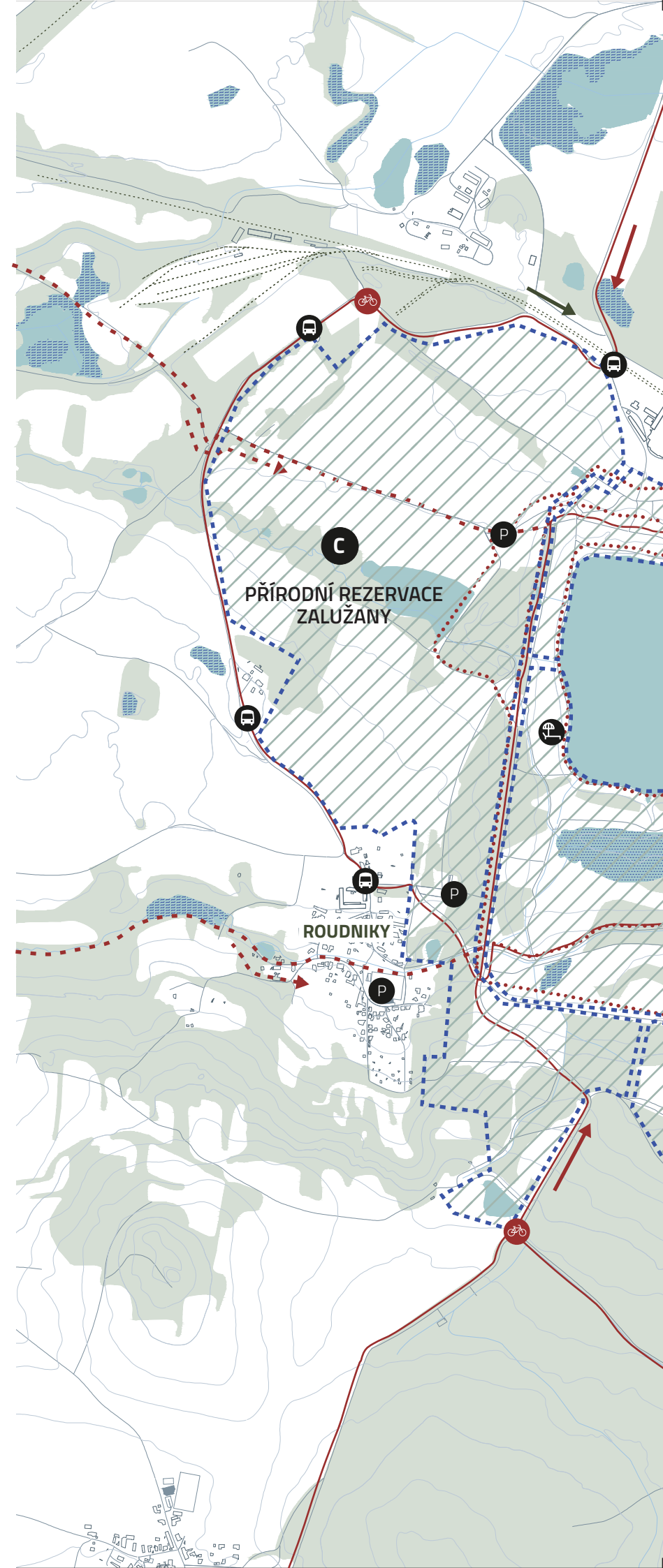
- vstupy jezera Milada hlavní
- CHKO České středohoří
- zastávka bus stávající
- zastávka bus návrh
- zastávka železnice stávající
- zastávka železnice návrh
- parkoviště jezera Milada hlavní
- bike-sharing region. stanice návrh

- hranice území dílčí plochy A-D
- silniční síť hlavní
- příjezdové cesty stávající
- stezky pro pěší a cyklo návrh
- hlavní vstupy pěší a cyklo stávající
- hlavní vstupy pěší a cyklo návrh
- cyklostezky a cyklotrasy stávající značené



lokalita místní vztahy

- | | | | |
|---|--|---|--|
|  | plochy vegetace
porosty dřevin |  | hranice území
dílcí plochy A-D |
|  | vodní plocha
jezero, rybník |  | železnice
stávající |
|  | vodní plocha
mokřad |  | silniční síť
dálnice |
|  | vodní plocha
protieutrofiční nádrž |  | silniční síť
silnice I. třídy |
|  | plochy rekreace
pláž |  | silniční síť
silnice II. třídy |
|  | zastávka bus
stávající |  | silniční síť
silnice III. třídy |
|  | zastávka bus
návrh |  | příjezdové cesty
stávající |
|  | zastávka železnice
stávající |  | hlavní vstupy pěší a cyklo
stávající |
|  | zastávka železnice
návrh |  | hlavní vstupy pěší a cyklo
návrh |
|  | parkoviště jezera Milada
hlavní |  | cyklostezky a cyklotrasy
stávající značené |
|  | bike-sharing region. stanice
návrh |  | stezky pro pěší
návrh |
|  | zámek
Trmice | | |



CHABAŘOVICE



MALEBNÉ ČESKO



ÚSTÍ NAD LABEM -
CENTRUM

JEZERO MILADA



ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDĚHO

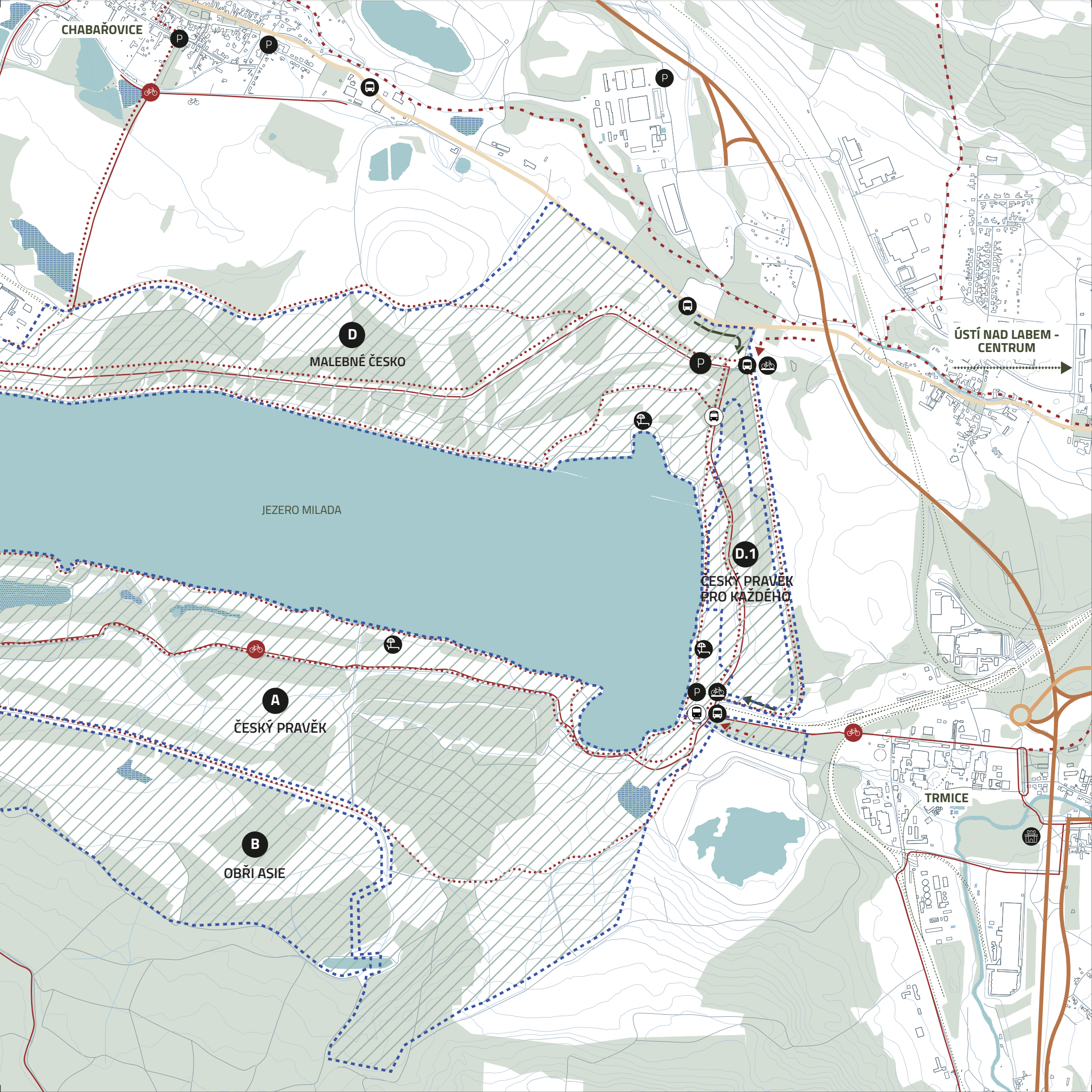


ČESKÝ PRAVĚK



OBŘÍ ASIE

TRMICE

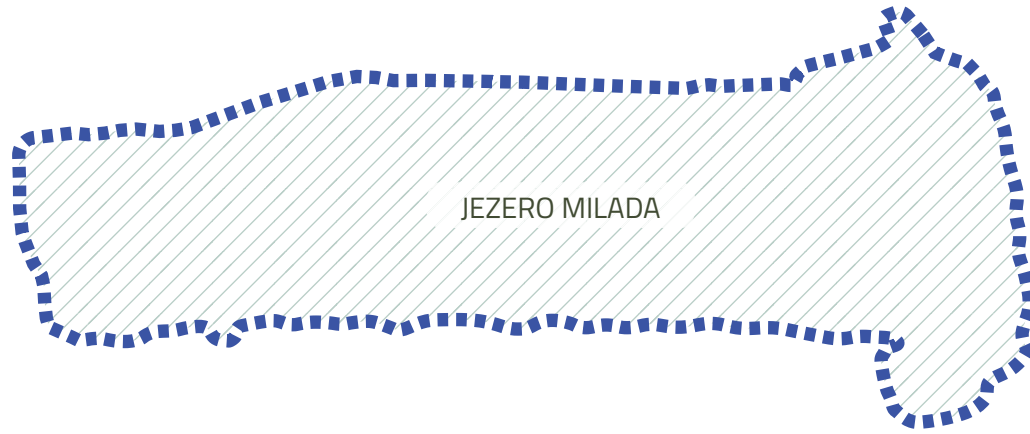
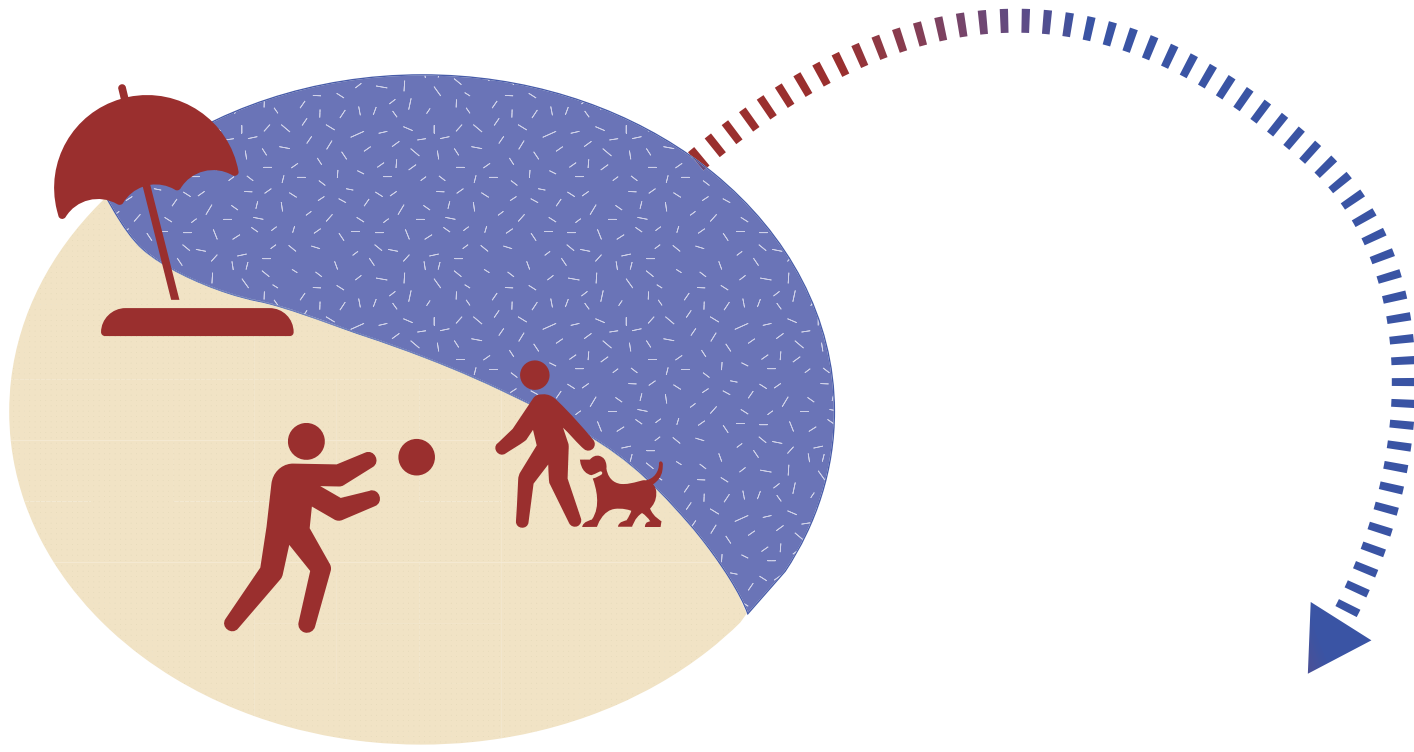


lokalita koncepce (obecná)

anotace

Divoká Milada je unikátní záměr propojující environmentálně udržitelné využití posttěžební krajiny při zachování jejího přírodního charakteru i přístupu obyvatel a návštěvníků s podporou místní biodiverzity a ochranou globálně ohrožené megafauny. Území by mělo poskytovat široké možnosti aktivního zážitkového i odpočinkového volnočasového využití s nadstandardními návštěvnickými službami. Jde o citlivý rozvoj, který umožní přírodě blízkou renaturaci území silně narušeného těžebním průmyslem. Záměrem je vytvoření ekologicky funkčního a esteticky harmonického krajinného celku, s důrazem na propracovaný design a citlivé architektonické pojetí všech technických prvků.

Projekt vyplňuje prázdné místo v turistické mapě Evropy, má silné vědecké základy, reflektuje současné trendy v ochraně přírody a prezentuje charizmatickou megafaunu Eurasie v bezprecedentním prostorovém měřítku a v souladu s moderním přístupem k chovu velkých zvířat. Výsledný produkt v oblasti turismu situovaný v dobře dostupné lokalitě u dálnice D8 spojující Prahu s Drážďany a Berlínem disponuje silným potenciálem a obsahovou pestrostí nemá v Evropě obdoby.

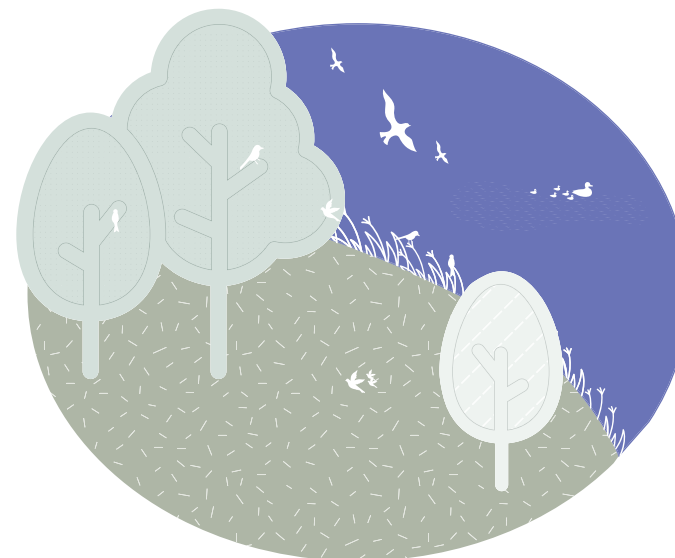


lokalita konceptce (obecná)

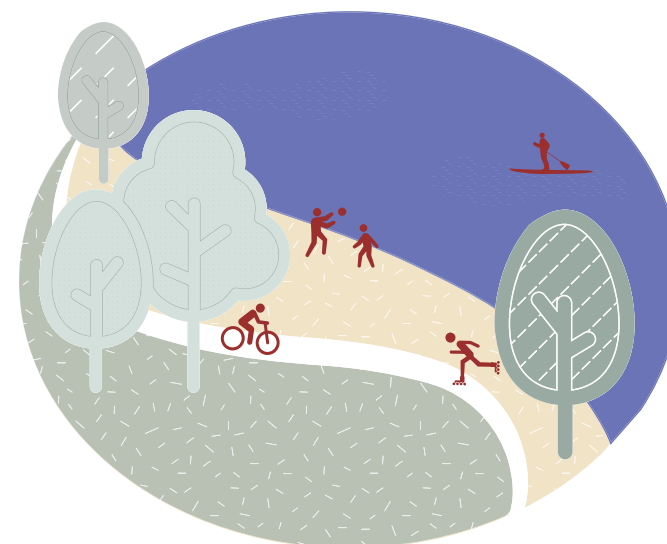
anotace

Členění Divoké Milady do dílčích ploch s různým obsahovým zaměřením, využitím a návštěvnickým využitím umožňuje kombinaci zdánlivě neslučitelných funkcí krajiny. Řešené území o rozloze 770 ha je rovnoměrně rozděleno na volně přístupnou zónu pro návštěvníky o rozloze 380 ha (Malebné Česko + Přírodní rezervace Zalužany) a zónu velkých zvířat (390 ha = Český pravěk + Obří Asie), kde bude pohyb návštěvníků usměrňován na řadu vedlejších okruhů do zajímavých míst zoologického parku. Podobně je pojato cca 8,5 km břehů jezera: 55 % bude celoročně volně přístupných, zbylých 45 % bude ponecháno přírodě a safari aktivitám. V zimě bude jižní břeh otevřen pro pozorování zimujícího ptactva.

Předpokládá se významné rozšíření pěších, cyklistických/in-line okruhů, vytvoření nových pláží a vybudování all-inclusive turistické infrastruktury včetně kempů/glampů ve všech návštěvnických zónách a na pečlivě vybraných místech v zóně velkých zvířat. Veškeré technické struktury, členění prostoru a návštěvnický provoz budou navrženy tak, aby zachovaly přírodní ráz lokality, podpořily a neomezovaly lokální biodiverzitu a maximalizovaly návštěvnický prožitek.

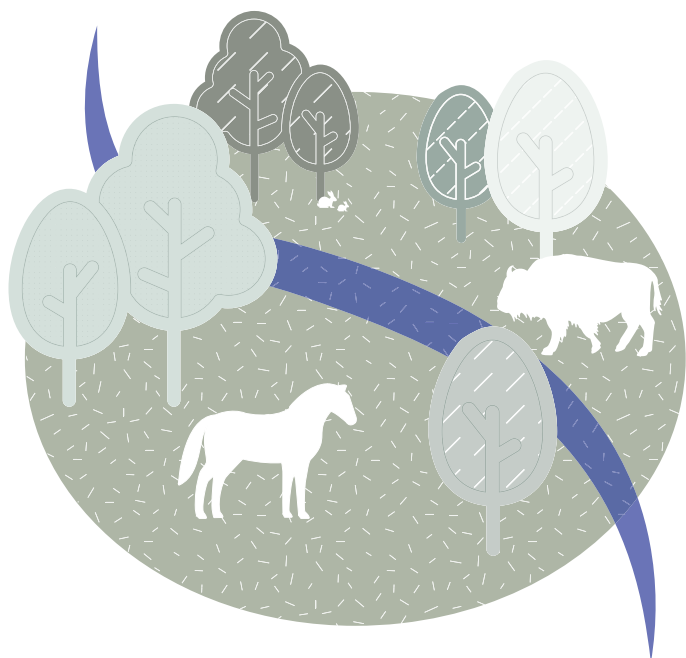


ptáčí rezervace
klidová zóna pro hnízdění ptáků

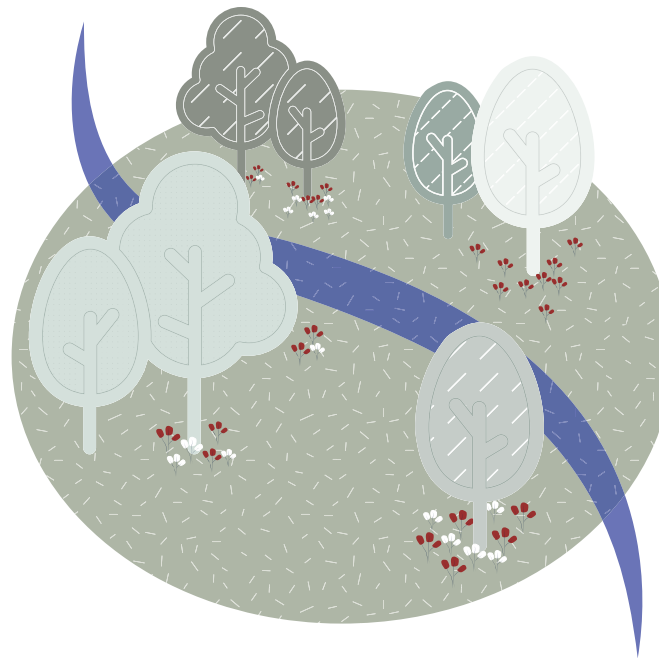


rekreace pro všechny
sít' stezek pro rekreační pohyb (cyklistika, bruslení, běh), pláže, vodní sporty, odpočinková místa

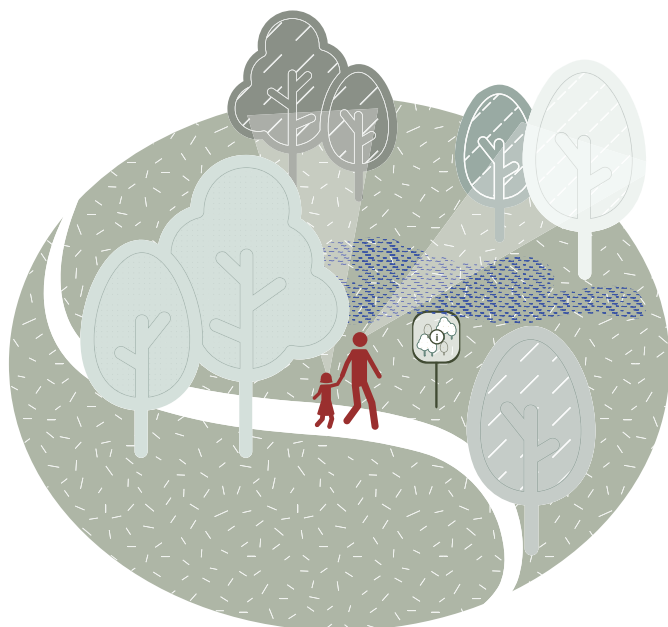
program



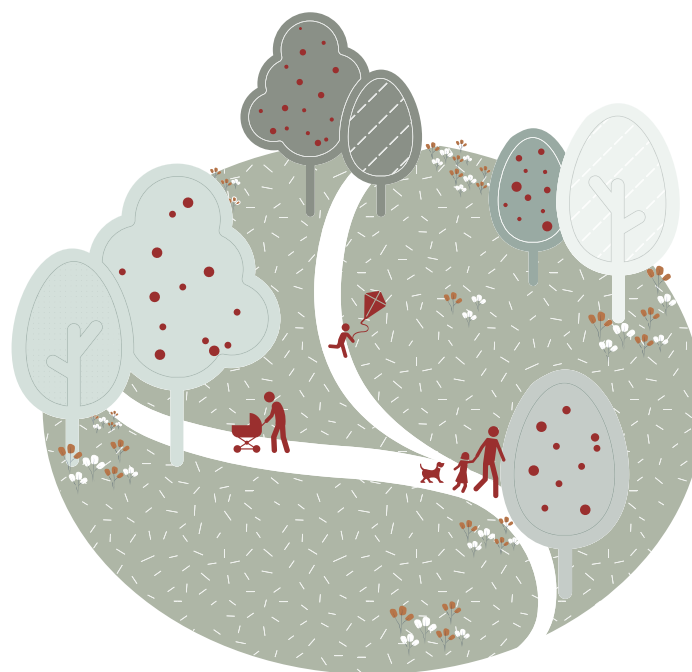
krajina velkých zvířat
využití potenciálu území jezera Milada



ekologicky funkční krajina
harmonicky uspořádaná celek



edukace v krajině
infopanely, interaktivní edukační systémy,
vzdělávací stezky












malebná kulturní krajina
louky, lesy a sady

lokalita charakter a plochy

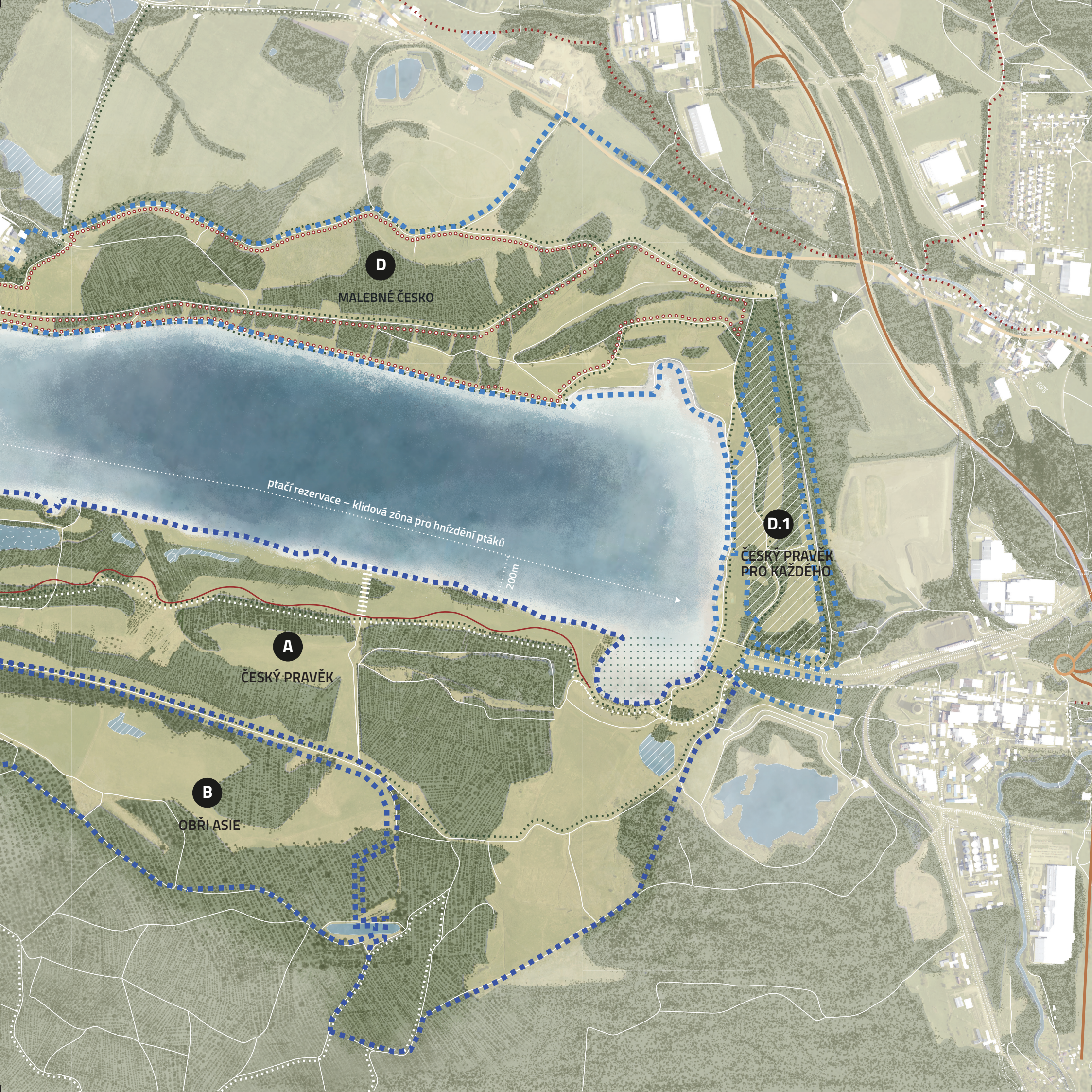
anotace

Přírodní poměry a vegetace v okolí jezera Milada jsou určovány technickými rekultivacemi. Na severu je řešené území ohraničeno silnicí Předlice-Chabařovice, východní hranici tvoří Tuchomyšlský okruh, západní hranici tvoří silnice Roudníky-Chabařovice, jižní hranicí je silnice spojující obec Roudníky, vodní nádrž Rabenov a odkaliště Trmické teplárny. Dílčí plocha A (Český pravěk) je rozdělena na dvě části Tuchomyšlským okruhem s cyklistickou trasou. Z plochy A (300 ha) podél jižního břehu jezera pokrývají výsadby dřevin cca 160 ha včetně cca 20 ha sukcesních porostů ponechaných samovolnému vývoji, luční porosty 105 ha, cca. 9 ha zaujímají vodní tělesa a mokřady, zejména protieutrofiční nádrž, zbytek tvoří silnice a jiné zpevněné plochy. Podobné relativní poměry platí pro plochu B (Obří Asie, 90 ha). Spektrum biotopů je chudé. Louky mají charakter mezofilních trávníků s relativně nízkou květnatostí, v mozaice s ruderalní vegetací a rákosinami. Jezero má vysokou kvalitu vody, v jeho mělčinách se vytvořilo druhově chudé, ale ekologicky funkční litorální společenstvo. Porosty dřevin jsou stejnověké, vícedruhové, stáří přibližně 10-20 let. Celkově jde o území s nízkou druhovou a strukturální pestrostí analogické jiným technicky rekultivovaným plochám v regionu. Členitost, relativně organické tvary půdorysu rekultivačních vegetačních prvků, spolu s relativně pestrou skladbou vysazených geograficky původních dřevin, přítomností vodních těles a vlhkostního gradientu mají na druhou stranu v případě vhodné péče potenciál obnovy pestré krajiny. Již nyní je jezero Milada významným zimovištěm vodního ptactva.

legenda

- | | | |
|--|--|--|
|  hranice území dílčí plocha A |  hranice území dílčí plocha D |  plocha přírodní rezervace Zalužany |
|  hranice území dílčí plocha B |  plocha český pravěk |  plocha malebné Česko |
|  hranice území dílčí plocha C |  plocha obří Asie |  plocha český pravěk pro každého |





D

MALEBNÉ ČESKO

A

ČESKÝ PRAVĚK

B

OBŘÍ ASIE

D.1

ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

ptačích rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m

lokalita charakter a plochy



významné krajinné scény

výhledy a pohledy



rekreační potenciál

pláže, volný pohyb a naučné programy



významné biotopy

vodní a terestrické



dobrá prostupnost územím

lidé a živočichové



safari velkých zvířat


ohrožená megafauna



potenciál biologické rozmanitosti


rostlinné a živočišné druhy

 **lesní vegetace**
stávající a nově navržená


 **travninná společenstva**
extenzivní louky


 **zemědělská půda**
pole, ovocné sady

 **vlhké území**
protieutrofizační nádrž

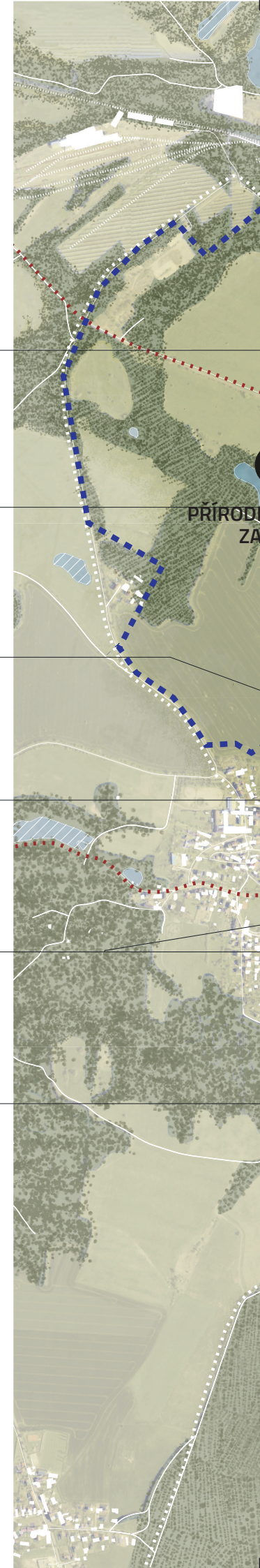
 **vlhké území**
mokřad

 **hranice území**
díleč plocha A

 **hranice území**
plocha B

 **hranice území**
plocha C

 **hranice území**
díleč plocha D





C
PŮVNÍ REZERVACE
LUŽANY

D

MALEBNÉ ČESKO

ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m

A

ČESKÝ PRAVĚK

B

OBŘÍ ASIE

D.1

ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

lokalita charakter a plochy



travinobylinná společenstva

sečené louky



lesní porosty

vysazené a sukcesní



kulturní krajina

louky, pole, sady, rybníky




mokřad


protieutrofizační nádrž



mokřad


nádrž Rabenov


 lesní vegetace
stávající


 travinná společenstva
extenzivní louky

 zemědělská půda
ovocné sady

 vlhké území
protieutrofizační nádrž

 vlhké území
mokřad

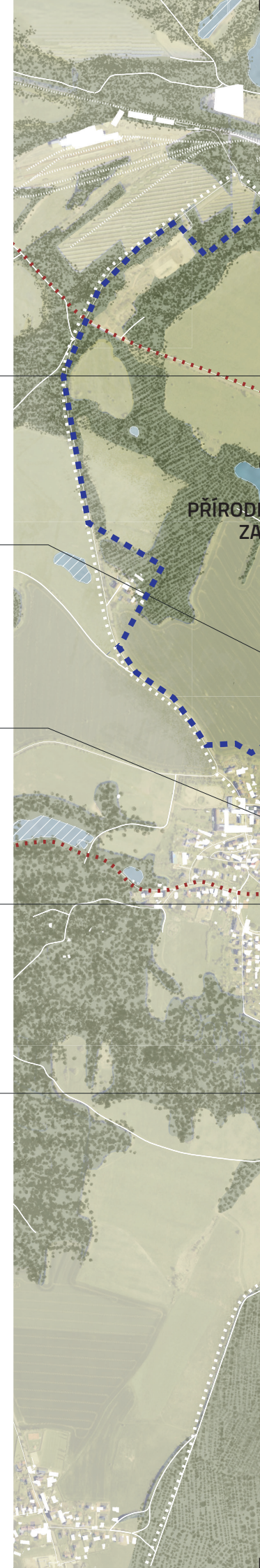
 vlhké území
vodní plocha

 hranice území
dílní plocha A

 hranice území
dílní plocha B

 hranice území
dílní plocha C

 hranice území
dílní plocha D





C
PTAČÍ REZERVACE
LUŽANY

D

MALEBNÉ ČESKO

ptačí rezervace - klidová zóna pro hnízdění ptáků
200m

D.1

ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

A

ČESKÝ PRAVĚK

B

OBŘI ASIE










zoologický park záměr a přínosy

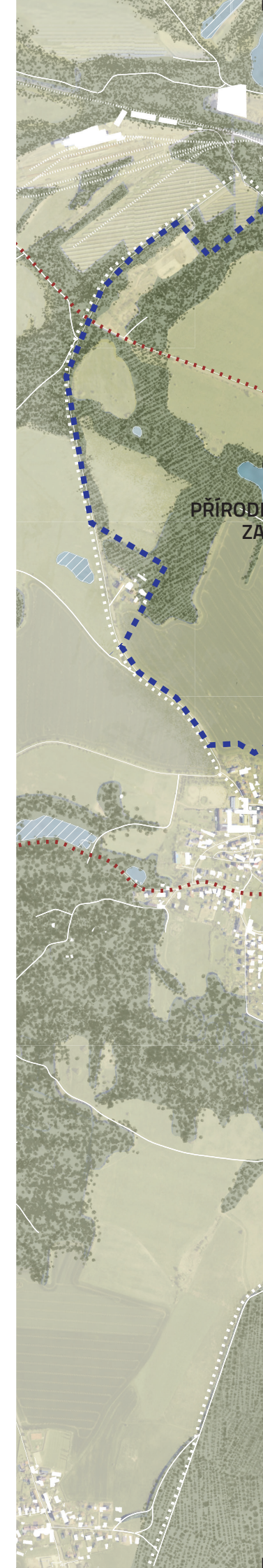
anotace

Záměrem je vytvoření zoologického parku o celkové výměře cca 770 ha, který bude obsahovat safari park o dvou expozičních celcích: Český pravěk (plocha A) a Obří Asie/Asijské pláně (B), jižně od jezera Milada. Zachován bude stávající Tuchomyšlský okruh s cyklistickou trasou, po jehož obou stranách by se měl safari park nacházet. Dále bude součástí zoologického parku území Přírodní rezervace Zalužany (C) s navazujícím mokřadním biotopem poskytující ochranu hnízdních biotopů avifauny. Nedílnou součástí bude Malebné Česko (D), sloužící jako volnočasová zóna, ale také k produkci krmiva pro účely safari parku v režimu ekologického zemědělství. První část safari parku, expoziční celek Český pravěk, je zaměřen na zážitkovou prezentaci atraktivní megafauny české prehistorie v době lovců a sběračů, kdy zvířata obývají rozlehlé členité pastviny, kde je návštěvník musí hledat. Cílovým prehistorickým obdobím je první polovina současné doby meziledové, kdy dávno vyhynulou megafaunu mamutích stepí z dob ledových nahradily teplomilnější druhy. Ty se k nám rozšířily či spíše vrátily spolu s lesy po ústupu ledovců. Z této pravěké megafauny se u nás do dnešní doby dochoval pouze jelen evropský. Přitom ještě před několika tisíci, či dokonce stovkami let, obývala naši krajinu zvířata mnohem větší, zubří, praturí, ale také divocí koně a divocí osli. Kromě jelena dnes tato ohrožená velká zvířata, jako zubr a divoký osel, přežívají v malých izolovaných populacích napříč Eurasíí. Pratur, evropský divoký kůň a evropský divoký osel (poddruh osla asijského) byli vyhubeni zcela. Dnes již nikde nežijí všechny tyto druhy pohromadě.

Expoziční celek Obří Asie dále jižněji od jezera vytvoří naprosto unikátní prostorové podmínky pro život exotické megafauny a svým velkorysým pojetím bude v Evropě unikátní. Realizace projektu je modelem environmentálně citlivého využití posttěžebních lokalit, umožňujícím přírodě blízkou revitalizaci těžbou zcela přeměněné krajiny, obnovení jejich ekosystémových funkcí a návrat ztracené biodiverzity. Velcí kopytníci jsou tzv. ekologicky klíčovými druhy, které pozitivně ovlivňují přírodní procesy, např. procesy půdotvorné a vývoj vegetace, za vzniku druhově pestrých společenstev rostlin a živočichů. Jejich činností vznikají specifické biotopy a obnovují se přírodní procesy, které bez nich nefungují. Výsledkem je spontánní návrat biodiverzity. Na vhodných místech budou vytvořeny mokřady. Formou výsevů a výsadeb budou do krajiny Milady ve spolupráci s vědci navraceny luční, mokřadní a vodní rostliny, ale také biotopově významné nektarodárné a plodonosné dřeviny. Biodiverzita bude dále podpořena odborně provedeným navrácením (reintrodukcí) vymizelých, často regionálně vyhynulých, a navíc charizmatičtějších druhů malých živočichů, jejichž biotopy dokáží velcí kopytníci obnovit a dlouhodobě udržovat. Vlajkovými druhy plánovaných reintrodukcí jsou sysel obecný, želva bahenní a chrobák pečlivý. Zoologický Park Divoká Milada má ambice stát se skrze inovativní přístup a nápaditá řešení modelem světového významu pro šetrné využití a obnovu člověkem silně narušených lokalit. Jedinečnost a atraktivita Divoké Milady zvýší turistický potenciál kraje i užitnou hodnotu území pro místní obyvatele i návštěvníky z jiných regionů.

legenda

- | | | |
|--|--|--|
|  hranice území dílčí plocha A |  hranice území dílčí plocha D |  plocha přírodní rezervace Zalužany |
|  hranice území dílčí plocha B |  plocha český pravěk |  plocha malebné Česko |
|  hranice území dílčí plocha C |  plocha obří Asie |  plocha český pravěk pro každého |



C
PTAČÍ REZERVACE
LUŽANY

D
MALEBNÉ ČESKO

D.1
ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

A
ČESKÝ PRAVĚK

B
OBŘI ASIE

ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m



zoologický park členění ploch

anotace

Posttěžební technicky rekultivovaná krajina v okolí jezera Milada je funkčně rozdělena na dílčí plochy A-D. Plochy A a B (safari park) jsou určeny k chovu a prezentaci velké fauny na vysoké welfare, biologické a návštěvnické úrovni. Plocha C by se měla stát přírodní rezervací s částečným extenzivním využitím k produkci sena. Plocha D by měla sloužit k volnočasovému a sportovnímu využití a produkci sena, ovoce, příp. masa pro Zoologickou zahradu Ústí nad Labem i samotný safari park.

Na všech dílčích plochách se počítá s podporou biodiverzity a ekosystémových funkcí krajiny prostřednictvím řady opatření, zejména tvorby mokřadů, výsadbou a výsevem zatím chybějících, ekologicky klíčových taxonů a forem dřevin a bylin (solitéry, nektardárné dřeviny a byliny, plodonosné dřeviny apod.). Plochy A a B budou veřejnosti zpřístupněny stávajícími a novými trasami s pestrou návštěvnickou infrastrukturou (návštěvnické centrum s gastroprovozem, parkoviště, odpočívadla, ornitologické a jiné pozorovatelné). Volně přístupná plocha C by byla doplněna naučnou stezkou s edukačními systémy a obslužná stávajícími komunikacemi. Plocha D by byla rovněž celoplošně volně přístupná, a kromě pláží s navazující návštěvnickou vybaveností by měla poskytovat kempy, menší expoziční celek Český pravěk „all in one“, umožnil snadné pozorování druhů českého pravěku.

Realizace prioritních ploch A a B je základním předpokladem realizace záměru na plochách C a D.

legenda

- ■ ■ hranice území dílčí plocha A
- ■ ■ hranice území dílčí plocha B
- ■ ■ hranice území dílčí plocha C
- ■ ■ hranice území dílčí plocha D
- A plocha český pravěk
- B plocha obří Asie

● A český pravěk
rozloha 300 ha



● B obří Asie
rozloha 90 ha



● C přírodní rezervace Zalužany
rozloha 150 ha



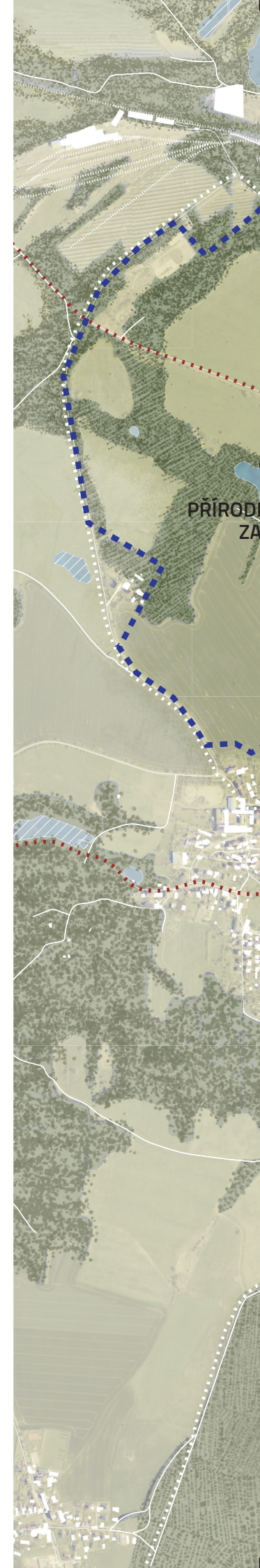
● D malebné Česko
rozloha 230 ha



● C plocha přírodní rezervace Zalužany

● D plocha malebné Česko

● D.1 plocha český pravěk pro každého



C
PTAČÍ REZERVACE
LUŽANY

D
MALEBNÉ ČESKO

D.1
ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

A
ČESKÝ PRAVĚK

B
OBŘI ASIE

ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků
200m



zoologický park členění ploch

A

safaripark – český pravěk

Světově unikátní prezentace domácí středoevropské holocénní megafauny v polodivokém režimu. Záchranný chov ohrožených druhů velkých savců jako nástroj přírodě blízké renaturace technicky rekultivované krajiny doplněný o reintrodukcí vybraných druhů české fauny a flóry. Cílové druhy: zubr evropský, zpětně šlechtěný pratur (Tauros), kůň Převalského, kulan, jelen evropský.

B

safaripark – obři Asie/Asijské pláně

Prostorově unikátní expoziční celek pro chov a prezentaci ohrožené jihoasijské megafauny na nejvyšší světové úrovni. Předpokládá zbudování vnitřního vytápěného zázemí (HPP cca 25.000 m²), jež může být pojato technicky, ale také expozičně. Cílové druhy: slon indický, nosorožec indický, velcí tuři gaur a banteng, jelen barasinga. Asijské pláně – alternativní varianta plochy B – chov a prezentace středoasijské megafauny. Cílové druhy: jak, velbloud dvouhrbý, gazela džejran, jelen bělohuby.

C

přírodní rezervace Zalužany

Územní ochrana Zalužanského rybníka s navazujícími mokřady, lužním lesem a komplexem luk. Aktivní management jednotlivých přírodních stanovišť. Ochrana hnízdních biotopů avifauny, zejména vodního ptactva a jeřába popelavého. V jižní části obnova zanikajících extenzivních sadů. Využití pro extenzivní produkci sena, příp. ovoce.

D

malebné Česko

Zóna volnočasových a sportovních aktivit, kde dostupnost koupacích kapacit a absence agrochemie garantuje příjemné a bezpečné návštěvnícké využití pro všechny společenské i věkové kategorie. Tvorba harmonické a jemnozrné kulturní krajiny z dob našich předků. Ekologicky a extenzivně obhospodařované louky, lesy a sady, produkce sena, ovoce, příp. masa (ovce) pro safaripark i Zoologickou zahradu Ústí nad Labem.

legenda



hranice území
dílčí plocha A



hranice území
dílčí plocha D



hranice území
dílčí plocha B



plocha
český pravěk



hranice území
dílčí plocha C



plocha
obři Asie



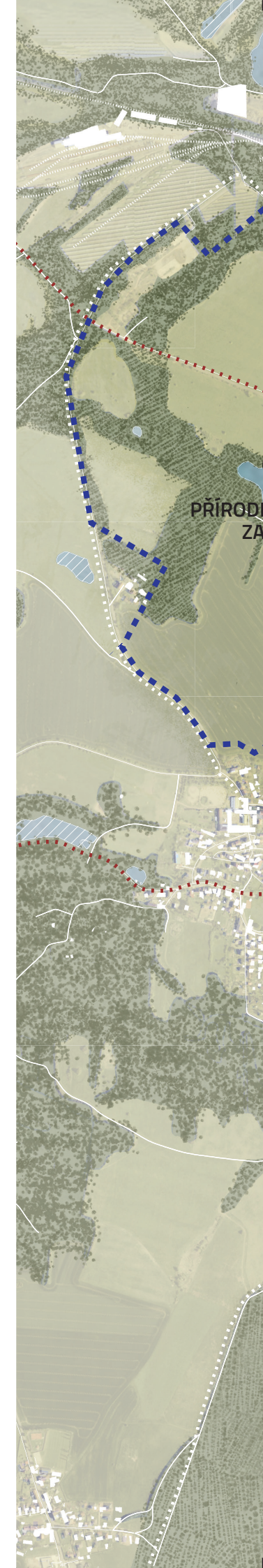
plocha
přírodní rezervace Zalužany



plocha
malebné Česko



plocha
český pravěk pro každého



C
PTAČÍ REZERVACE
LUŽANY

D
MALEBNÉ ČESKO

D.1
ČESKÝ PRAVĚK
PRO KAŽDÉHO

A
ČESKÝ PRAVĚK

B
OBŘI ASIE

ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m

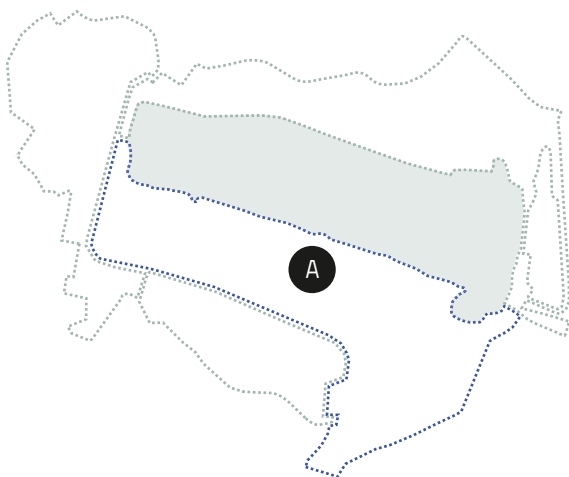


zoologický park safaripark

anotace

Cílovými taxony expozičního celku "Český pravěk" jsou původní (autochtonní) druhy velkých kopytníků, které se v kompletní sestavě na našem území vyskytovaly do 3. tisíciletí před naším letopočtem, než začaly vlivem člověka mizet. Zahrnuty jsou oba Evropské druhy velkých turů, zejména zubr evropský (*Bison bonasus*). Vyhubený předek domácího skotu, pratur (*Bos primigenius*), bude nahrazen tzv. zpětně šlechtěným praturem v podobě polodivokého skotu plemene Tauros (*Bos taurus*). Vyhubené koňovité nahradí kůň Převalského (*Equus przewalskii*), poslední dosud přežívající divoký kůň vůbec, a osel asijský (*Equus hemionus kulan*), který nahradí vyhynulého osla evropského (*Equus hemionus hydruntinus*). Jelenovití budou zastoupeni jelenem evropským (*Cervus elaphus*).

Přítomna bude menší volně žijící zvěř, pro kterou bude použitý elektrický ohradník průchodný. Všechny zvolené druhy velkých kopytníků s výjimkou jelena a pratura jsou dnes v různém stupni ohrožení vyhynutím. Všechna zvířata kromě jelena budou součástí mezinárodních plemenných knih a chovných/záchranných programů. Chov dvou posledně jmenovaných kopytníků má i přes jejich zdánlivou běžnost své opodstatnění. Jelen evropský jako druh je v podstatě odsouzen k zániku vlivem křížení s invazním jelenem síkou (*Cervus nippon*) a chov jeho čistokrevné formy tak nabývá na významu. Plemeno Tauros je šlechtěno v rámci mezinárodního programu, jehož cílem je vytvoření skotu, které bude věrně odpovídat vyhynulému divokému předku.



dílčí plocha - A



zubr evropský
Bison bonasus bonasus

český pravěk



pratur – tauros
Bos taurus



jelen evropský
Cervus elaphus



kůň Převalského
Equus przewalskii

zoologický park safaripark

anotace

Variantské řešení plochy B má ambici stát se z hlediska prostoru a welfare novým ex-situ chovným centrem nejvyšší světové úrovně. Cílovou skupinou zvířat je ohrožená megafauna Orientální biogeografické oblasti, včetně nejvyšší váhové kategorie přes 1.000 kg. Všechny vybrané druhy se vyskytují i v sezónně chladných oblastech podhůří Himaláje a horských oblastí Indočíny, kde několik měsíců v roce dochází k nočním i denním poklesům teplot kolem 10°C a byly by tak bez problému schopny využívat exteriérové prostory po podstatnou část roku (vyjma nejchladnějšího období listopad-únor).

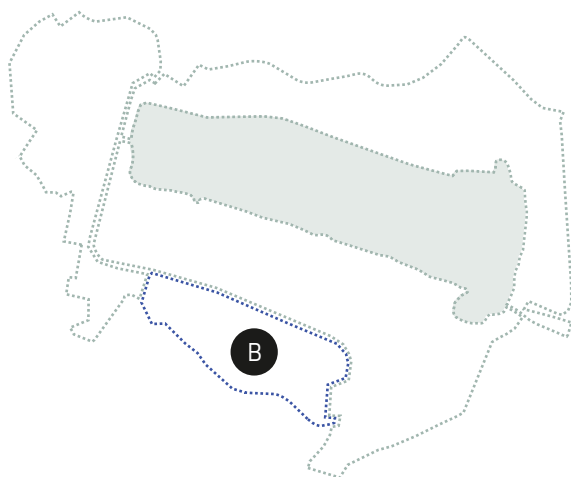
Díky relativní odolnosti jim plně postačuje zimoviště temperované na 15°C s možností lokálního ohřátí na vyšší teplotu. Na rozdíl od varianty Asijské pláňe varianta Obří Asie počítá s vybudováním technicky a/nebo návštěvnický koncipovaného vnitřního zázemí.

Cílovými druhy jsou slon indický (*Elephas maximus*), nosorožec indický (*Rhinoceros unicornis*), největší tur světa, gaur (*Bos gaurus*) a/nebo banteng (*Bos javanicus*), který je z vybraných druhů teplotně nejchoulostivější, a jeden až dva zástupci biogeograficky a ochranně relevantní zástupci jelenovitých, zejména jelen barasinga (*Rucervus duvaucelii*). Jde o preferovanou variantu dílčí plochy B, která umožní historický návrat tlustokožců do Ústecké zoo.

dílčí plocha - B



slon indický
Elephas maximus



obři Asie



nosorožec indický
Rhinoceros unicornis



gaur
Bos gaurus



barasinga
Rucervus duvaucelii

zoologický park safaripark

anotace

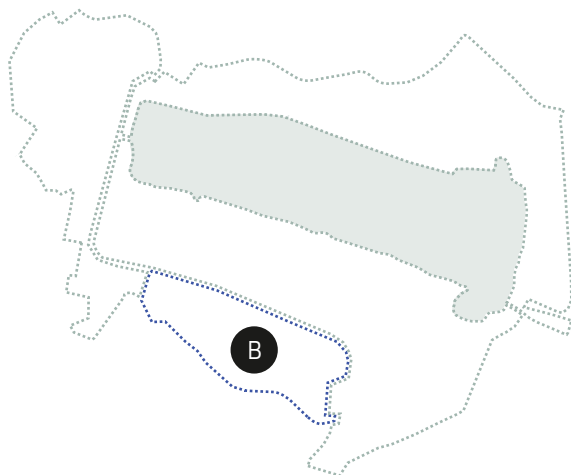
Expoziční celek "Asijské pláně" je záložní variantou pro plochu B. V případě realizace "obrů Asie" lze Asijské pláně představit v řádově menším, stále však prostorově velkorysém měřítku, v odlehlejší severní části plochy D. Cílovými druhy jsou velcí i menší kopytníci asijských stepí a velehor. Opět jde o soubor druhů, které doposud nelze vidět společně na jednom místě.

Prvním cílovým druhem je atraktivní jelen bělohubý (*Cervus albirostris*), u něhož dosahuje Zoo Ústí významných chovatelských úspěchů. V přírodě žije posledních několik tisíc jedinců tohoto velkého jelena v čínské části východního Himaláje. Dalším druhem je gazela džejran (*Gazella subgutturosa*) obývající suché stepi a polopouště severně a západně od Himaláje. Kolekce představí rovněž stádo jaků (*Bos grunniens*), největšího a patrně nejznámějšího zástupce velkých turů střední Asie. Dalším charismatickým a oblíbeným asijským druhem je velbloud dvouhrbý (*Camelus bactrianus*), který není domestikovanou formou divokého velblouda dvouhrbého (*Camelus ferus*), jak se dříve věřilo, nýbrž potomkem jiného druhu velblouda, jehož divoká forma vyhynula. Tato kolekce otužilých druhů nevyžaduje vytápěné zimní zázemí.

dílčí plocha - B



jelen bělohubý
Przewalskium albirostris



asijské pláně



džežran
Gazella subgutturosa



jak domácí
Bos grunniens



velbloud dvouhrbý
Camelus bactrianus

zoologický park reintrodukce

anotace

Velcí kopytníci svou činností rychle a na velkých plochách obnovují a následně dlouhodobě udržují biotopy, které z naší krajiny vlivem změn hospodaření vymizely. S nimi zmizely i druhy menších živočichů a rostlin, které na ně byly vázané. Jedním z průvodních jevů pastvy velkých kopytníků je mozaika různě vysokých a hustých trávníků. Na krátkostébelné trávníky, biotop přirozeně vznikající jedině pastvou, je úzce vázán kriticky ohrožený sysel obecný (*Spermophilus citellus*), který u nás téměř vyhynul a dnes je předmětem národního záchranného programu.

U Milady dojde k vytvoření ideálního biotopu pro tuto naši jedinou zemní veverka. Dalším kandidátem k reintrodukcí je chrobák pečlivý (*Copris lunaris*), s délkou 1,5 cm největší druh našich chrobáků vázaných na trus býložravců. Tento kdysi běžný charismatický brouk s nápadným nosorožčím rohem na hlavě vyhynul ve většině Evropy vlivem plošného užívání toxických přípravků proti parazitům. V Čechách chrobák pečlivý definitivně vyhynul kolem roku 2005, na jižní Moravě přežívá na několika posledních lokalitách. V roce 2019 byl chrobák pečlivý úspěšně reintrodukován v

Pastevní rezervaci Milovice nedaleko Prahy a Milada by se stala teprve druhým místem jeho návratu do Čech. Stáda u Milady budou samozřejmě proti parazitům ošetřována výhradně netoxickými přípravky, proto by zde měl nalézt vhodné podmínky a rozšířit se do širšího regionu. Třetím kandidátem k reintrodukcí je v Česku donedávna vyhynulá želva bahenní (*Emys orbicularis*). V 90. letech byla úspěšně reintrodukována na jižní Moravě a Milada by se stala prvním místem návratu želvy do Čech. Místem její reintrodukce by se měla stát protieutrofizační nádrž.

živočichové



sysel obecný
Spermophilus citellus

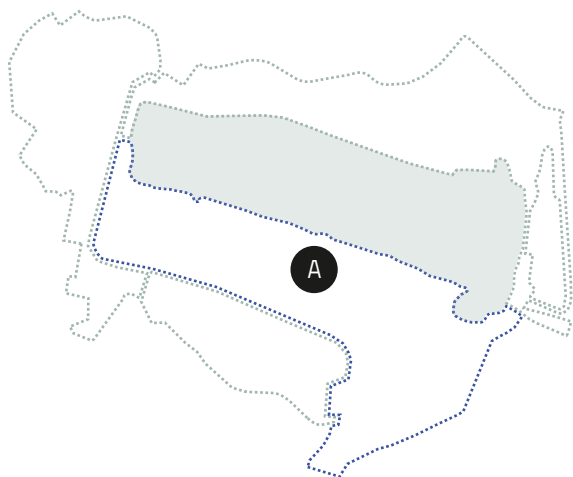


chrobák pečlivý
Copris lunaris



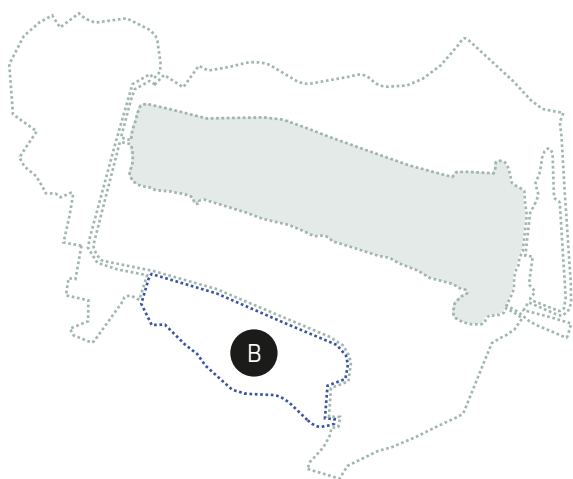
želva bahenní
Emys orbicularis

vizualizace český pravěk





vizualizace obří Asie





zoologický park aktivity a rekreace

anotace


Jedním z cílů projektu je nabídka pestré škály volnočasových aktivit, od odpočinkové a poznávací rekreace po sportovní vyžití. Cílovou skupinou jsou návštěvníci všech věkových vrstev a zaměření. Krajinu vhodně obohatí a doplní síť nových pěších a cyklistických tras, pláží, ale také objektů jako odpočívadla, kempy, pozorovatelný, relaxační platformy nebo odpočinkové zóny, WC apod. Veškeré technické prvky budou citlivě zasazeny do krajiny a vytvoří v ní atraktivní místa pro pobyt v přírodě, aniž by vytvářely nové krajinné dominanty. Součástí Divoké Milady budou i stylové útulné safari kempy, glamping a vzdělávací návštěvnické centrum, které poskytne hlavní zázemí pro informačně-naučný program v území. Příroda, ekologie a historie jsou významnými tématy území, která jsou pevně spjata s nově vzniklou krajinou a rekultivací.


V nově vytvořených přírodních plochách vzniknou ve spolupráci (nejen) s místními výzkumnými, odbornými a vzdělávacími institucemi (Zoologická zahrada Ústí nad Labem, UJEP, Muzeum města Ústí nad Labem, ČSO) informačně – naučné stezky a instalace zaměřené právě na ekologicky významné oblasti v území. Budou představovat stávající krajinu i její historii, těžbu, rekultivační práce a transformaci krajiny, ekologický význam mokřadů, litorálních pásů i nově vzniklé oblasti český pravěk a asijské pláně a další nosná témata. Území jezera Milada má ambici být místem pro mnoho volnočasových aktivit nejen pro obyvatele z okolních obcí a měst. Předpokladem jsou funkční pláže a okruhy cest využívanými pro pěší turistiku, cyklistiku, in-line bruslení, safari trucky, to vše se sociálním a návštěvnickým vybavením a zázemím.


legenda


 cesty stávající

 cesty navrhované

 běžecký okruh navrhovaný

 cyklostezky a cyklotrasy stávající

 cyklostezky a cyklotrasy navrhované

 turistické trasy stávající

 lávka navrhovaná

odpočívadlo

posezení s grilem



rekreační plochy

pláže, volný pohyb a naučné programy



vyhlídka

vyhlídka – pozorování zvířat a ptáků



relaxační platforma

extenzivní ovocné sady



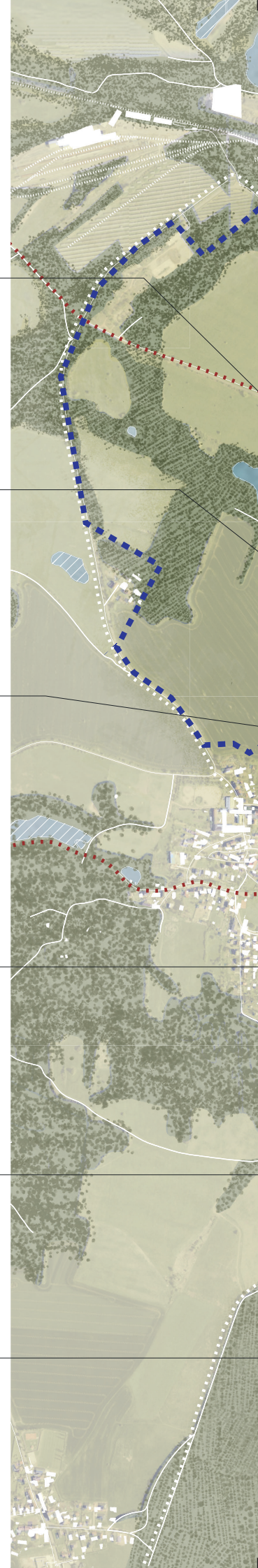
vyvýšené odpočívadlo

pozorování krajiny



odpočinková zóna

odpočinková zóna – mokřad s lávkou a terasou





ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

200m

zoologický park stavební objekty

anotace

Nové stavby a objekty drobné architektury v krajině budou navrženy s jednotným přístupem k jejich zpracování, materiálovému řešení a tvarosloví. Cílem tohoto přístupu je vytvořit pro celé území jezera Milada jednotnou vizuální identitu, která se stane charakteristickým prvkem území (vyjma stylového safari kempu a glampingu v Safari parku).

Záměrem je harmonické splynutí s přírodou, nikoliv vytváření krajinných dominant a vizuální smog. Objekty v krajině budou nabízet nová místa pro odpočinek, vytvářet zázemí pro návštěvníky a provoz služeb v území. Stavby a drobné objekty v krajině budou plnit různé funkce a vytvářet důstojná místa poskytující návštěvníkům prostor pro rekreaci a odpočinek v krajině.

Doplnění krajiny o nové prvky (odpočívadla pro piknik a informační/vzdělávací cedule, pozorovatelný ptáků a jiných skupin zvířat, tábořiště a glamping, zázemí WC, sprchy atd.) významně zvýší návštěvnický komfort. V krajině vzniknou nová přístupová místa do vody, malé pláže, rekreační plochy v krajině, přírodní posilovny nebo například místa pro piknik.

legenda



relaxační platforma
extenzivní ovocné sady



vyvýšené odpočívadlo
pozoratelna



odpočívadlo
venkovní posezení s grilem



návštěvnická infrastruktura
info/edukační centrum



kemp
glamping a kempové chatky



cyklostezka
okružní



pláž
stávající

objekt v krajině

návštěvnické centrum



objekt v krajině

povalové chodníky



objekt v krajině

hospodářské zázemí zooparku



objekt v krajině

lávka pro pěší



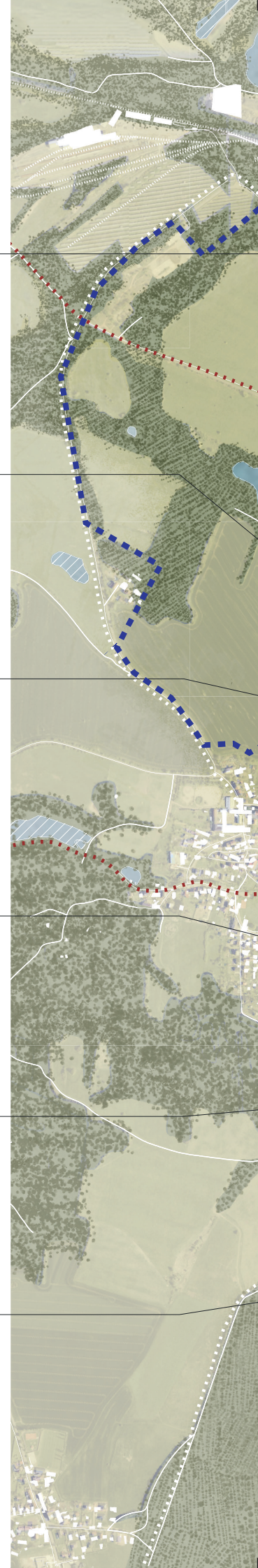
objekt v krajině

glamping a kempové chatky



objekt v krajině

vyhlídka

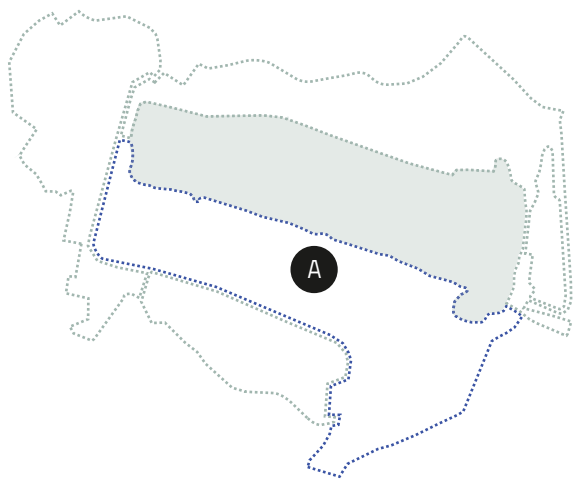




ptačí rezervace – klidová zóna pro hnízdění ptáků

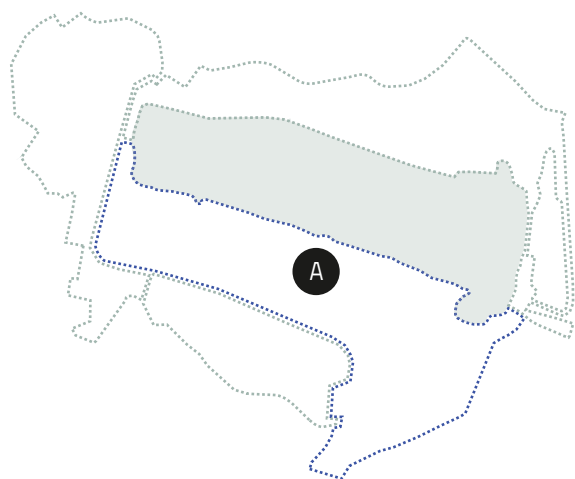
200m

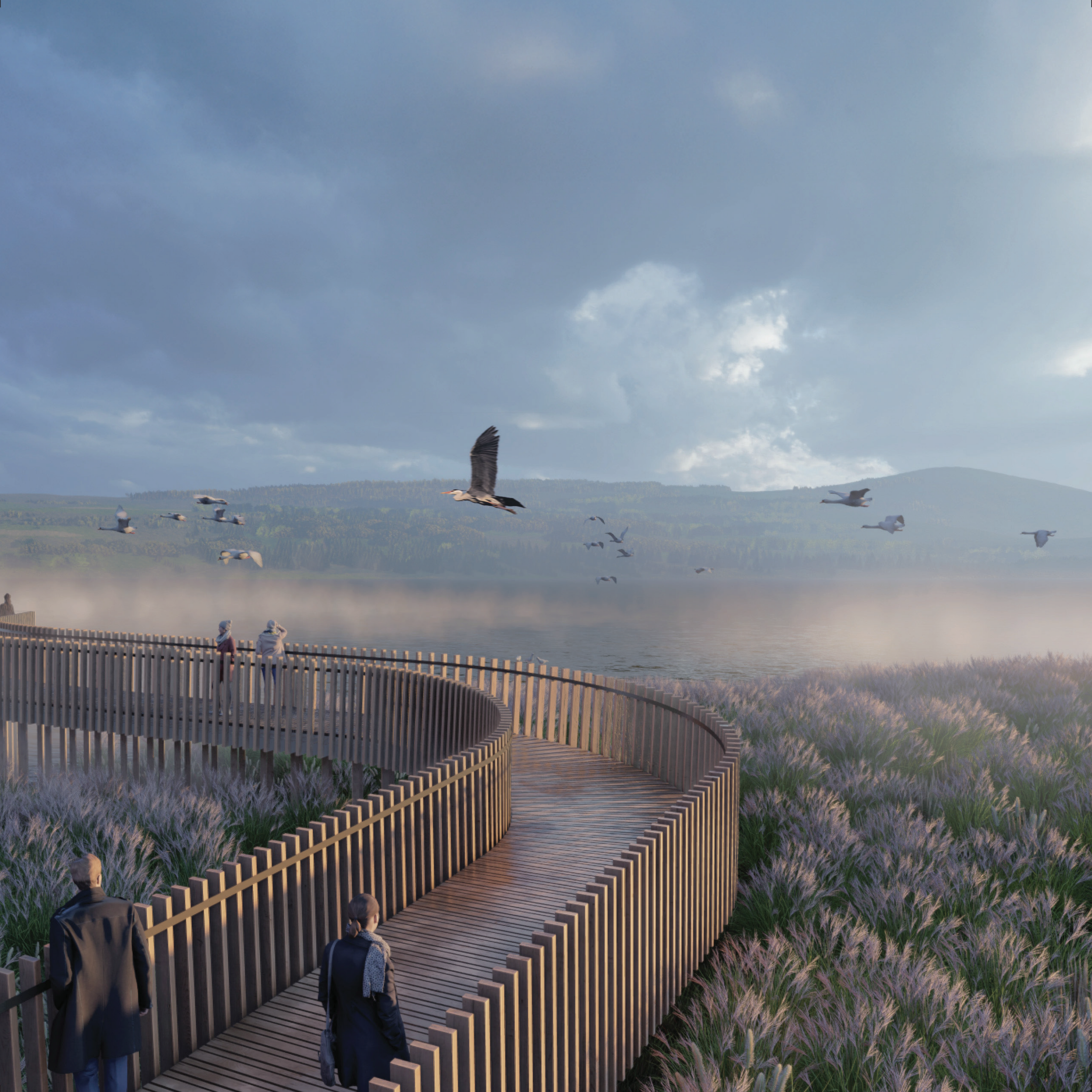
vizualizace ptačí záliv - jih





vizualizace vyhlídka - jih





vizualizace
pláž - severovýchod

